
Zrodilo se zápisné. Bez půjček

Zrodilo se zápisné. Bez půjček

LIDOVÉ NOVINY

21.4.2012, Rubrika: Sliby a realita, Strana: 3, Autor: BARBORA ŘÍHOVÁ, Téma: Ostatní

PRAHA Když ODS, TOP 09 a Věci veřejné sepisovaly před téměř dvěma lety koaliční smlouvu, u bodu „školné“ musela panovat vzácná shoda.

Už předvolební sliby těchto tří stran byly totiž téměř totožné. Všechny avizovaly, že chtějí vysokoškolské studium zpoplatnit. Shodly se ale ještě na jedné věci – že zároveň se školným zavedou i výhodné studijní půjčky, spoření a stipendia, aby nezablokovaly získání diplomu finančně slabším studentům. Předvolební a následně i koaliční shoda ale nakonec nebyla nic platná. Co už se proslýchalo několik měsíců nazpátek, tedy že od akademického roku 2013/14 exministr školství Josef Dobeš (VV) školné zavést nestihne, potvrdil začátkem dubna premiér Petr Nečas. Rovnou ale přišel s novými nápady, jak studium zpoplatnit a „zalepit“ tak díru, která vznikla krácením rozpočtu školství o 2,5 miliardy. Jako náhražku za školné vybral premiér jednodušší formou – zápisné. Navíc chce, aby se platilo za překročení standardní doby studia a za souběžné studium na více školách. „Bavíme-li se o zápisném, tak mluvíme o částce tři až tři a půl tisíce za semestr. Platilo by se od akademického roku 2012/13,“ sdělil novinářům před dvěma týdny Nečas s tím, že finální suma ještě není v koalici dojednaná. Než se stihly detaily dořešit, vláda ale začala řešit svoji existenci. Lze ovšem předpokládat, že pokud se kabinet Petra Nečase udrží u moci, k avizovanému zápisnému žádný propracovaný systém půjček, spoření a stipendií zaveden nebude. Rozhodně ne od příštího akademického roku – na to už není čas. Školští experti koaličních stran ale i nadále opakují, že finanční pomoc je nutná. „Pokud stávající stav zatížíme zápisným, aniž by byla připravena finanční pomoc studentům, tak tím nezvýšíme kvalitu škol,“ varuje šéf poslanců TOP 09 Petr Gazdík. Výsledkem podle Gazdíka bude, že studenti z chudších rodin na zápisné mít nebudou a na školu nepůjdou. Podle poslance a školského experta ODS Waltera Bartoše by se zápisné mělo zavést jen na přechodné období. „Na prvním místě, než se zavede školné, je finanční pomoc studentům, aby se zajistil rovný přístup ke vzdělání,“ uvedl Bartoš. Souhlasí ale, že školné je nutností. „Nemá to být zadarmo. Lidé s vysokoškolským vzděláním mají výhodu na trhu, a mají se tedy částečně podílet na svém vzdělání. Stejně jako se lidé naučili investovat do bydlení, mají se naučit investovat i do vzdělání,“ dodal poslanec. Podle šéfky školského výboru Anny Putnové (TOP 09) by se i nadále mělo na ministerstvu školství pracovat na školném a na finanční pomoci pro studenty.

Původní návrh počítal se zavedením školného ve výši maximálně 10 tisíc za semestr (konkrétní sumu by si školy určovaly samy). Na školné by si studenti mohli vzít zvýhodněnou půjčku, kterou by spláceli až po získání titulu. Už tehdy ale koaliční partneři i univerzity kritizovali, že Dobešův navržený systém finanční podpory je špatný.

Studenti se postavili proti reformě

* Exministr školství Josef Dobeš (VV) pracoval na reformě vysokých škol. Svými návrhy ale vyvolal lavinu protestů – kritizovali ho koaliční partneři, opozice, akademici i vysokoškoláci. * Studenti se s podporou učitelů rozhodli dát svoji nespokojenost hlasitě najevo – na přelomu února a března uspořádali akci nazvanou Týden neklidu. Pět dní v kuse poukazovali na nedokonalosti a hrozby Dobešovy reformy. Vše vyvrcholilo protestem v centru Prahy, kde se sešlo na sedm tisíc nespokojenců. Někteří aktéři i média to označili za největší demonstraci od roku 1989. * Vadilo jim, že reforma zmenšuje vliv akademické obce na chod školy. Kritizovali i navrhované školné, změnu akreditačního procesu a fakt, že

se neřeší rapidní nárůst soukromých škol. * Po Dobešově odchodu z ministerstva debaty o reformě utichly. Resort se nyní snaží vyřešit společně s akademiky sporné body, než reformu předloží vládě.

Zdravotnictví Sliby Základem je stanovení standardu a nadstandardu. Odstranění chaosu v poplatcích. Připojištění na nadstandard a daňově zvýhodněné zdravotní spojení na stáří. Nemocnic bude méně, spoluúčast poroste o tři procenta ročně na konečných 25 procent. Základem je stanovení standardu a nadstandardu, nadstandardů bude 600. Po zavedení nadstandardů se zruší regulační poplatky. Každá choroba musí mít alespoň jednu plně hrazenou variantu léčby. Programové prohlášení vlády Regulační poplatky upravíme takto: poplatek za položku na recept bude zrušen a nahrazen poplatkem za recept a vyřazením tzv. levných léků z úhrad zdravotního pojištění. Zvýšíme regulaci za návštěvu ambulantního specialisty bez doporučení. Regulační poplatek za hospitalizaci bude nejméně ve výši 100 Kč za lůžko den. Průběžně budeme vyhodnocovat sociální rizika a dopady na jednotlivé skupiny obyvatelstva. Realita Nadstandard se sice rozjždí, rozhodně ale není jediným způsobem, jak se zvyšuje spoluúčast. Poplatky mají vzrůst z 30 na 50 korun. 200 korun bude stát vyšetření u specialisty bez doporučení od praktického lékaře. Poplatky za recept a lůžko byly upraveny podle programu vlády.

Sociální oblast Sliby Budeme podporovat sociálně slabé skupiny, zdravotně postižené a rodiny s dětmi. Důležitá je mezigenerační solidarita, sociální soudržnost a solidarita se slabými. Přesto je ale nutné snížit sociální dávky a podpory. Budeme bojovat proti zneužívání dávek. Navrhujeme terénní šetření v domácnostech lidí, kteří pobírají dávky. Programové prohlášení vlády Zrušíme sociální příplatek bez náhrady. Porodné bude vypláceno jen na první dítě a jen u rodin, s příjmem menším než 2,4násobek životního minima. Rodičovský příspěvek pro čtyřletou rodičovskou bude redukován, aby byl stejně výhodný jako u dovolené dvouleté. Příspěvek na bydlení bude redukován o 36 % tak, aby redukce příspěvku a daň z příjmu z něj dosahovala 36 %. Realita Všechny osmnáct sociálních dávek vyplácí úřady práce. To přineslo velký zmatek. Osm dávek pro zdravotně postižené se sjednotilo do dvou. Z pěti vznikl „příspěvek na mobilitu“, ze tří jednorázový „příspěvek na pomůcky“. Vláda se nově dohodla i na tom, že škrtne i doplatek na bydlení pro lidi v hmotné nouzi. Porodné nakonec zůstává.

Školství Sliby Otevřeme diskusi o rozsahu a podobě finanční spoluúčasti vysokoškoláků. Zavedeme výhodné studijní půjčky, studijní spoření a fond pro vynikající studenty. Jsme pro školné, kterým se zvedne osobní motivace a odpovědnost studentů. Zavedeme efektivní systém stipendií a půjček. Prosadíme odložené školné (studenti by za školu zaplatili až po získání diplomu). Zmínku o stipendiích a půjčkách program VV neobsahuje. Programové prohlášení vlády Vláda podpoří zavedení zvýhodněných studijních půjček určených na krytí nepřímých nákladů spojených se studiem (strava, ubytování) s cílem zamezit diskriminaci sociálně znevýhodněných zájemců o studium. A to tak, aby tento krok předcházela o jeden rok zavedení odloženého školného. Vláda zavede spoluúčast absolventů VŠ na hrazení nákladů studia formou tzv. odloženého školného od akademického roku 2013/2014. Realita Premiér Petr Nečas začátkem dubna oznámil, že se školné od roku 2013 zavést nestihne. Mimo jiné chybí zmiňovaná finanční podpora studentů. Místo toho se rozhodl prosadit jednodušší verzi placení za studium - zápisné.